

SZOFTVER

A COMPUTERWORLD INFORMATIKA KFT. TÁJÉKOZTATÓJA

- Lan Manager 2.0
- Ki mit kínál Ausztriában?
- Szinre lép az Oracle?
- Városmajori E. T.
- Képzés kockázattal
- Megújuló UNIX
- Vissza a DOS-hoz?
- CompuDrug Japánban
- CAD: PC-Draft Plus 2.0

UNIX az ügyvitelben

A KFKI-nak a UNIX-világ felé való egyik kapunyitását a XEUS-rendszerrel kapcsolatos fejlesztések reprezentálják. A XEUS szoftverkörnyezet lehetővé teszi a PC alapú rendszerek kihasználását, nagyobb teljesítményű gép környezetében. Központi (host) számítógépe az AT&T UNIX System V. 3.2 operációs rendszer alatt működik. A terminálként használt PC-, XT- és/ vagy AT-kompatibilis gépek az intelligens terminál funkcióin kívül képesek az MS-DOS futtatására oly módon, hogy háttértárként a host nagy kapacitású lemezegységét használhatják egy UNIX-interfészen keresztül. Hasonlóan lehetőség nyílik DOS-állományok UNIX-ból, illetve UNIX-állományok DOS alól történő elérésére is, ami a hagyományos fájltranszfer segédprogramok használatát teljesen feleslegessé teszi.

A XEUS-rendszerben host gépként jelenleg egy 386-os AT alkalmazható. A terminálok összekapcsolására a PC-s hálózatok elterjedt fizikai kapcsolatai (Arcnet, Ethernet stb.) szolgálnak.

A rendszer szolgáltatásait felhasználó programok egyrészt hívhatják a C nyelvi könyvtárként kínált rutinokat (amelyek részben vagy egészben a programozó számára is transzparensek az intelligens terminálon futnak). Másrészt önállóan fejleszthetők a PC-ken futó programrészek, rutinok, amelyek betöltését, indítását, paraméterezését a XEUS által biztosított primitív segédprogramokkal maga a program írója oldhatja meg.

Gates: Miénk a jövő!

Bill Gates, a Microsoft fiatal elnöke nemrég a ComputerWoche hetilapnak adott interjút. Néhány megállapítása fontos lehet a közeljövő megítélés szempontjából.

A Windows és az OS/2 felhasználói felületei azonosak. Mindkettőnek Macintosh-„íze” van, ami ugyebár jelenleg a legnépszerűbb felhasználói felület. Ugyanakkor a Microsoft ma több egeret ad el, mint az Apple cég.

A felhasználók még mindig tudnak újabb és újabb teljesítményeket kihozni a 286-os AT-gépekből. Bár

többnyire nincs elég merevlemez-kapacitásuk ahhoz, hogy rögtön az OS/2-t alkalmazzák, ezért legtöbbször a 286-os Windows alatt futtatják. Ezek az AT-k teljes mértékben kompatibilisak maradnak a 386-osokkal. Erről a Microsoft gondoskodik, és az év végén szállítani kezdi az ehhez szükséges OS/2 fejlesztőcsomagokat. A 386-os OS/2-t 1990 elején dobják piacra. Ezután egy kis setup-program segítségével minden OS/2 szoftvert az OS/2 386-ra lehet majd illeszteni.

Bár a Microsoft több UNIX-ot (Xenixet) ad el, mint bármelyik másik cég a világon, az áttörés ezzel az operációs rendszerrel csak akkor következhet be, ha sikerül egy szigorú szabványt megalkotni. Ez eddig nem történt meg. Az a kérdés, hogy a PC-k és a mérnöki munkaállomások világa összeolvadni látszik-e, Gates szerint egyoldalú megközelítést jelent. Ma olyan PC-k vannak, amelyek elérik a munkaállomások teljesítményét. A PC-s szoftverek tömege a világban elképzelhetetlenül nagy. Ezért a munkaállomásoknak mindig egy szinttel magasabb teljesítményt kell nyújtaniuk, mint amelyet az éppen legújabb Intel-processzorok tudnak. Gates nem hiszi, hogy az az eredményes tömegpiac, amit az IBM PC-világ jelent, a UNIX zászló alatt a munkaállomások terén hasonló módon kialakul.

Tesztelik a dBASE IV 1.1-est

A közelmúltban jelentette be az Ashton—Tate, hogy megkezdődött a dBASE IV 1.1-es verziójának bétatesztelése. A cég vezetői a házon belül elvégzett tesztek után határoztak úgy, hogy a programot fejlesztők, szakértők és felhasználók egy nagyobb csoportjának bocsátják rendelkezésére a bétatesztelés elvégzésére. Ez a munka előreláthatólag 3-5 hónapot vesz igénybe, ezért az új változat legkorábban 1990 első negyedében kerülhet piacra.

Ez a tesztprogram azonban csak a dBASE IV 1.1-es standard változat ellenőrzésére terjed ki, a program szerverre kidolgozott verziójának tesztelésére csak ezután kerül sor. Megfigyelők véleménye szerint az Ashton—Tate e lépése szorosan összefügg a cég forgalmának és bevételének kedvezőtlen alakulásával, s a megbízhatóan ellenőrzött programváltozattól remélik a cég pénzügyi helyzetének javulását.

Szuper UNIX?

A UNIX Expo kiállításán a UNIX International csoportosulása bejelentette a régóta várt UNIX System V, Release 4 operációs rendszerváltozatot.

Peter Cunningham, a UNIX International (UI) elnöke szerint ez az egész számítógépszakmát meg fogja változtatni. A 4-es változat egységesíti a már installált UNIX-rendszerek törzsét, és egyidejűleg garantálja a jelenleg meglévő UNIX-installációk feletti való kompatibilitását több mint 80 százaléokban. A New York-i eseményen 15 gyártó hardver- és szoftverterméket mutatott be, amelyek mind az új UNIX alatt futottak. A Release 4 összeváltja az olyan leghasználatosabb UNIX-változatokat, mint a Microsoft Xenix, a Sun SunOS, valamint a Berkeley-rendszerek. Felértékel a terméket még az a tény is, hogy megfelel a X/Open Portability Guide 3 előírásának.

A fejlesztés során felhasználták az összes UI-tag (117) tapasztalatait. A UNIX-licencket az AT&T-nek kell fizetni, amely nagymértékben közreműködött a fejlesztésben és a 100 ezer dollár költséggel járó első implementálásban.

Vissza a DOS-hoz?

Igeni körökben pletykák keringenek arról, hogy az IBM a Presentation Manager (PM) DOS-ra tervezett alacsonyabb teljesítményű változatának fejlesztésén dolgozik. A céghez közelálló források szerint az új termék, amely a PM Light névet viseli, és amelynek prototípusa már az IBM Hursley-i laboratóriumában van, mind DOS, mind pedig Presentation Manager alatt futatható lesz. A PM Light 1 Mbit-os tárolt igényel, korlátozottan sokfeladatos funkciók ellátására lesz képes, és a Presentation Manager interfészének alrendszerére tervezték. Valószínű, hogy a program grafikus interfésze az OS/2-höz lesz hasonló, bár a fejlesztőknek módosításokat kell végrehajtaniuk, mielőtt futtatni tudják rendszerüket.

A hír örömmel fogadták azok a nyugati cégek, amelyek amellől döntöttek, hogy nem kívánják termékeik Windows-változatot fejlesztési. A Windows növekvő népszerűsége látható az azoknak a felhasználóknak, amelyek szerint a felhasználók nem alkalmazkodnak könnyen gyorsan az OS/2 PM-hoz. Mindenesetre sokan úgy vélik, az IBM-nek a lehető leggyorsabban el kell kezdenie a szállásokat, ha sikerrel akar versenyezni a Windows-zal.

Ablakot igény szerint

A BME Villamosmérnöki Karának informatikai szakán folyó tudományos diákköri tevékenység egyik munkája eredménye az az IBM PC-ken alkalmazható grafikus szoftverinterfész (GUI), amelyet Barizi Imre, Fáy Zsolt és Illés Péter dolgozott ki. Az Akno-névű program könnyen megtanulható, kezelhető. A felhasználó rutinszoftverként a már meglévő programjához illesztheti

anélkül, hogy saját szoftverjét teljesen át kellene írnia. Az Akno felhasználóbarát interfész szolgáltató egyszerűbb módon működve, mint az ismert Windows vagy GEM. Felépítése a hardverfüggetlenségre és a window-managerrel is azonos funkciójú felül szint, amelyen keresztül az alkalmazói program az interfész különféle szolgáltatásait el tudja érni.

Az Aknoval a billentyűzet, az egér és a Híradástechnika és Elektronika Intézetben (BME-HEI) kifejlesztett izolált szavaz beszéd felismerő rendszer verbiális interfésze egyaránt a rendszerbe integrálható. A novemberi bemutató alkalmával színes képernyőn egyszerre 7 ablak volt nyitva, és abban különböző alkalmazások működtek. A grafikus felhasználói interfész marketingtevékenység híján piaci forgalmazásba még nem került. (További információ: 145-2306. Hanák Péter.)

Ha OS/2, akkor LAN Manager

A LAN Manager 2.0-val olyan korszerű, OS/2 alatt futó, helyi hálózatot vezérlő operációs rendszert kínál a Microsoft, amely nagy teljesítményű alapot szolgáltat a „kliensszerver” architektúrához és a helyi hálózatokban elosztott rendszerek működéséhez. A LAN Manager 2.0 főbb jellemzői: a 80386/80486 processzorok támogatása, OS/2 High-performance File System (HPFS); többprocesszoros támogatás, több szolgáltató állomás szerverként való hozzáférése; tökéletesített biztonsági rendszer a munka- és szolgáltatóállomások számára, beépített hibátörés, csökkentett társzükséglet a DOS-munkaállomások számára, javított felhasználói interfész és egyszerű installálás.

Az úgynevezett *kliensszerver architektúrája nem lesz többé különbség az „buda” szolgáltató és az „intelligens” munkaállomások között, vagy fordítva, hanem mind a munkaállomásokot, mind a szervereket intelligens készülékeként szolgálja ki.* A nagy információátadási teljesítmény és adatátlomány/nyomtatási szolgáltatás mellett ma a hálózattal szemben nagy követelményeket támasztanak a kliensszerver alkalmazások és a különböző gyártmányú számítógépek összekapcsolása tekintetében is.

A LAN Manager 2.0 támogatja a 80386/486 alapú szolgáltatóállomásokat. Felhasználja az OS/2 sokrétű multitasking-lehetőségeit, folyamatkommunikációját és tárvédő funkcióit. A hálózat nagy átladási teljesítményének elérése érdekében a LAN Manager 2.0 az MS OS/2 gyors HPFS-adatátlomány-rendszerre támaszkodik. Egy szerveren kezelhet rendkívül nagy kapacitású merevlemezeket, adatátlományokat 2 gigabájt, és néhány száz felhasználót.

Ha a LAN Manager 2.0-at 80386/486 számítógépen helyezik üzembe, automatikusan installálódik az ezeket a processzorokra optimalizált be- és kimeneti rendszer és a HPFS egy speciális változata (a LAN Manager 2.0 az ideális hálózatarchitektúrát nyújtja. Ezenkívül támogat olyan multiprocesszoros szolgáltatásokat is, amelyek a hálózati feladatokat külön

CPU-kra helyezik ki, és így a teljes áthatással teljesítményt növelik.

A LAN Manager 2.0-val az adminisztrátor a szerverek egy csoportját egyetlen egységbe (tartományba) foglalhatja össze, és így például az összes felhasználói jogosultságot ebben a tartományban egyetlen paranccsal megváltoztathatja. Így módon a programfrissítések is automatikusan elvégezhetők. Ezáltal az adminisztrátort tehermentesíti, és a felhasználó ugyanazzal a jelszóval egy tartomány összes állomására ejuthat.

A LAN Manager 2.0 esetében mind a szervereken, mind a munkaállomásokon javították a biztonságot. Speciális jelszófunkciók a jelszavak megváltoztatásával, a jelszókereső programok időkezelésével és blokkolásával megakadályozzák az adatokhoz való illetéktelen hozzáférést. A 80386/486 szerverekre csak egy, adminisztrációs privilégiumokkal rendelkező felhasználó határozhatja meg magát. A védelem újraindítással sem törhető át.

A hibátűrő lemezrendszerrel és a szünetmentes áramforrással a 2.0 változat szabványszerűen támogatja. A „hot fix” révén a hibás lemezterületekről az adatokat

automatikusan áthelyezi kifogástalan minőségű sávokra. Ugynevezett „tükörlemez” és „dupla lemez” gondoskodnak az adatbiztonságról lemez- vagy vezérlőhibák esetén. A feszültségkimaradással egy szünetmentes áramforrás jellezheti a LAN szolgáltatóállomásnak normális, soros csatlakozón keresztül. A szerver ekkor figyelmeztetést ad az összes csatlakoztatott munkaállomásnak, és csökkenő akkumulátorkapacitás esetén a hálózat ellenőrzötten „lejárhat”.

A LAN Manager 2.0 50 kb-ja csökkenti a társzükségletet a MS-DOS-állomásokon. Támogatja a LIM EMS 4.0 szerinti tárbővítéseket, és így módon maximum 100 kb-ot takaríthat meg.

A LAN Manager 2.0 megengedi, hogy valamely munkaállomás a saját lemezeit a hálózat más állomásai számára hozzáférhetővé tegye. A „peer-szerver” az OS/2-alkalmazásokat is úgy üzemelteti, mint az OS/2-al.

A Microsoft a LAN Manager 2.0-t még az idén szállítja a berendezésgyártóknak. A szoftver az MS-OS/2 1.2 változatra alatt fut, 5 Mb-ot minimális RAM-mal és legalább egy merevlemezrel a szolgáltatóállomáson.

Városmajori E. T.

Ez az E. T. nem az a kedvesen visszatérő, náthás hörgős földön kívüli lény, akit pár évvel ezelőtt láthatunk a moziban. Szerencsére! Jelen esetben az International House Budapest által kifejlesztett, nagyon szimpatikus, az angol nyelvet oktató rendszerrel (English Tutor) állunk szemben. Szimpatikusság ide, vagy oda, hiába találjuk úgy, hogy a program kiválóan alkalmas az alapokkal rendelkezők tudásának autodidakta bővítésére, ehhez még mindig túlságosan drága a hardver és a szoftver együttesen, de külön-külön is. Így leginkább vállalati vagy nyelviskolai tanfolyamok kiegészítőjeként ajánlíható, s a diákok a gép mellett ismételhetik a tanfolyam anyagát a Strategies és a Streamline sorozat első két-két tankönyvére épülő gyakorlatok – mini párbeszédok, tesztek, játékok, nyelvi magyarázatok, történetek stb. – alapján. Maguk választhatják ki a nyelvi szintet és a feladattípust, amelyeket egyébként könnyen áttekinthető menürendszer kapcsol össze. Feladatmegoldás közben bármikor kérhetnek online-help segítségével kétnyelvű magya-

rátatot, valamint ismeretlen szó esetén állandóan hozzáférhető egy rezidens szótár, amely a könyvek nyelvi anyagát, mintegy 4000 szót és kifejezést tartalmaz. A gyakorlatok végén értékelő szöveg és a hibásan megoldott feladatok listája is kérhető. A programcsomag moduláris felépítésének köszönhetően a szintek, a tankönyvek, a témakörök, a nyelvtani szerkezetek, a gyakorlatok és a játékok tekintetében könnyen bővíthető. Ezért a közeljövőben várhatóan megjelentik majd a nyelvviszágára felkészítő és a magasabb szintű változat, valamint, amire a legnagyobb szükség lenne, a különböző szaknyelveket kiegészítésként tartalmazó változat is. Pillanatnyilag azonban a német nyelvű leírás és instrukció készült a programhoz, mert a fejlesztők, a hazai sikereken felbuzdulva, most a német nyelvtanulást kívánják meghódítani. Ára ÁFA nélkül 48 ezer forint, IBM-kompatibilis XT/AT-n fut a DOS 3.0 vagy későbbi verzió alatt. A nagy tárgyeny miatt egy 20 Mb-otós merevlemezre is szükség van.

Képzés kockázattal

A Számak szeptemberben megindított új képzési formája a múlt esztendőben bevezetett, foglalkoztatással egybekötött két éves programozói tanfolyamot gazdagítja azaz, hogy az oktatási teendők idegen anyanyelvű tanárok látják el angol, német és francia nyelven. A francia nyelvű oktatást egy 12 munkahelytel rendelkező, Bull Micral 65 típusú számítógépekkel felszerelt nyelvi laboratórium segíti. Kovács Ervin, az Oktatási Iroda igazgatója szerint ez talán a legnagyobb és legkockázatosabb vállalkozásuk, de a nehezebb feltételek között ez látszik a legígéretesebb kitörési lehetőséggnek. Az indult évfolyam hallgatóinak fogadására eddig 13 vállalat jelentkezett.

Hörváth Csaba, a Tanulmányi és Oktatásszervezési Főosztály vezetője az oktatási struktúra korszerűsítésének jelentőségét hangsúlyozta az idegen nyelvű képzés bevezetésével kapcsolatban. A sikeres megvalósításhoz – mint mondotta – elengedhetetlen a külföldi intézményekkel és cégekkel való eleven kapcsolat kialakítása és ápolása. Ilyen többek között a göttingeni egyetemmel létrejött együttműködés, a Rennes-i Institut National des Sciences Appliquées tanárainak aktív részvétele a hazai oktatásban, a műszaki képzéssel foglalkozó izraeli Degan System, Ltd.-del való kapcsolattartással. Külön említésre méltó az angol NCC, National Computing Centre oktatási programcsomagjának megvétele és az oktatási rendszerben való alkalmazása. A legnagyobb nehézségek egyikét ma a személyi feltételek biztosítása jelenti.

Zsákomban a „SZÁK”-om

Mondhatja az a kisvállalkozó, aki az EcoSoft Számítás-technikai és Szolgáltató Kiszövetkezet számlázó, ÁFA-nyilvántartó és könyvelő rendszerét használja egyszerűsített kettős könyvelése elvégzésére. Könyvszerűséget jelent, hogy bármely adat megváltoztatása átbeszélődik az analitikus nyilvántartásokra és a könyvelésre, így a rögzítési és a könyvelési hibák könnyen kijavíthatók. A rendszer rugalmasságát jellemzi, hogy ellenőrző számításokkal könnyíti meg a felhasználó döntéseit, de ugyanakkor a felhasználó dönthet a feltárt hiányosságok és problémák megoldásáról. Az AT-kompatibilis gépen futó programcsomag ára a kiépítettségtől és az egyedi igényektől függ, bérlet esetén szoftverkövetéssel együtt 8 ezer Ft/hónap. A termék egyik referenciahelye a síófoki Termoker Kft.

11-es nagyságrendű csillag

Novostar néven új integrált ügyviteli programcsomagot dobott piacra a Novotrade-en keresztül a Mikrostar, amely megkapta a kiváló áruk fóruma minősítést. A rendszer, amely 11 modulból — főkönyvi könyvelésből, folyószámla-könyvelésből, áfa-nyilvántartásból, pénzügyi nyilvántartásból, utóalkulációból, számlázásból, költségtervezésből, devizakönyvelésből, költségelosztásból, kapcsolatkezelésből és hálózati vezérlésből — áll, hatékonyan alkalmazható már kis szervezetek esetében is. egyszerűsített könyvelési rendszerben, de azért nem árt utánaszámolni, hogy kifizetődik-e a gépesítés és a szükséges modulok beszerzése, hiszen a mi körülményeink között sok esetben az emberi munka még mindig olcsóbb, mint a gépesítés. Nagyobb vállalatoknál vagy különféle ágazatokban speciális modulokkal, akár hálózatosan is, már megfontolandó a programcsomag telepítése, hiszen a rendszer magas színvonalú adatvédelmet és adattárolási biztonságot nyújt, a modulrendszerek közötti tettesz szerinti belső kapcsolat teremthető, egyszerűs adatrögzítéssel több munkafázis végezhető el egyidejűleg, valamint gyors és teljes körű információszolgáltatást kínál. A programok IBM XT/AT-kompatibilis gépeken futtathatók.

Jó utat!

A jól sikerült üdülés alapfeltétele a kedvező időjárás mellett az utazás szervezhetősége. Ennek az igénynek a kielégítését célozta meg az International House Budapest a Bon Voyage nevű programcsomagjával, amelyet arra fejlesztettek ki, hogy kis és közepes nagyságú utazási irodák munkáját könnyebbé és gyorsabbá tegyék. A szoftver át fogja az utazási iroda teljes tevékenységi körét, a rendelésnyilvántartástól a rendelések kezelésén, az adminisztrációs tevékenységeken keresztül a menedzserinformációig. Szolgáltatásai

közé tartozik a nyelvi mutációk ajánlata, visszaigazolás-, számla-, voucher-kiküldéshez, igény szerint nyomtató- vagy telexformátumban. Mindez jelenleg magyar, német, angol és francia nyelven kérhető. Valamint teljes körű határidőfigyelés, automatikus kontingenskezelés 508 napra előre, gépesített pénzügyi elszámolás, napi valuta- és devizaárfolyamok kezelése fél évre visszamenőleg, belépési kóddal biztosított adatvédelem, ablakos menü- és képernyőtechnika és még további szolgáltatások teszik vonzóvá a rendszert. Referenciája a Pannonia Service utazási iroda, de installálása folyamatban van a Siotoursnál és a MAHART-Toursnál is. Hardverigénye vagy a Gepárd 16 Telex-PC, vagy IBM-kompatibilis XT/AT, 640 kbájt RAM, 20 Mbájt merevlemez és DOS 3.3 operációs rendszer. A fejlesztők a programot már kis utazási irodáknak is ajánlják. Nézetünk szerint azonban az újonnan alakult, valóban kis kft.-eknek és vegyes vállalatoknak, amelyek három-hat munkatárssal dolgoznak, nem biztos, hogy ez a termék rentábilis. Meggondolandó egyrészt a szükséges hardverberuházás miatt, másrészt azért, mert az alaprendszer ára ÁFA nélkül 200 ezer forint, ami a kiépítettségtől, a további modulok számától függően még akár a duplájára is emelkedhet.

Lotus verő Quattro Pro

A — remélhetőleg nálunk is — nemsokára megjelenő Quattro Pro PC-s táblázatkezelő programcsomag a Borland sikeres termékének a továbbfejlesztése. A szoftver sikeresen próbálja meg a lehetlent: fenntartani a kompatibilitást a Lotus 1—2—3-mal, ugyanakkor olyan funkcionálisabb többletet ad, amelyet az 1—2—3 egyik változata sem nyújt. Ehhez jön még, hogy nagy számolótableák képes kezelni a csak 640 kbájt RAM-mal rendelkező XT-ken, AT-ken is. A tableázat néhány, a Quattro- és a Lotus-verziók jellegzetes funkcióját hasonlítja össze.

Jellemző	Quattro Pro		
	Lotus 1—2—3 V. 2.2	Lotus 1—2—3 V. 3.0	
Kiadványserkesztés, 3-D gráfok	+	—	—
Beépített rajzoldóprogram	+	—	—
Egyedi cellás fontvezérlés	+	+	—
Tónus és keret	+	+	—
Gráfok és számolótableák nyomtatása egymás mellett	+	+	—
Egyesítés	+	—	+
Több számolótablea-ablak	+	—	+
Több oldal egyesítése	+	—	+
Billentőzet- és egértámogatás	+	—	—
Lotus 1—2—3	+	+	+
V. 2.01-kompatibilitás	+	+	+
Számolótablea-kapacitás			
640 kilobájt RAM	11	8	n. a.
1 Megabájt RAM	18	12	5
USA-katalógusár (USD)	495	495	495

n. a. = nincs adat

CADves fiatalok!

Nyugaton sok esetben az egyetemektől, a hallgatóktól származnak hasznos, jó minőségű programok. Nálunk, hála az informatikai képzésnek, szintén születnek a felsőoktatási intézményekben piacképes szoftverek. A nagy különbség azonban, hogy itthon általában nincs mecenás, aki felfigyelne a keletkező értékekre, s aki valóban a hazai felhasználói igényekhez igazítaná a fiatalok erőfeszítéseinek eredményeit. Különösen igaz ez a számítógépes mérnöki tervezés területén létrejövő programokra nézve. Ezért is hívjuk fel a figyelmet két, a BME Villamosmérnöki Kar informatikai szakán született, illetve továbbfejlesztett CAD programra, amelyek a Műszaki Egyetem negyedéves hallgatóinak munkái.

Illes Péter és Horváth Tibor TINA nevű áramkör-szimulációs programja lineáris és nem lineáris hálózatok AC/DC és tranziens modellezésére alkalmas. A viszonylag egyszerű algoritmusokkal dolgozó, Turbo Pascal 5.0-ban írt szoftver IBM-kompatibilis PC-ken futtatható; interaktív grafikus szerkesztőprogrammal

rendelkezik. A tervezés eredményét a képernyőn (és a nyomtatón) grafikusan jeleníti meg. Így közvetlenül követhető a hálózati (áramkörti kártya) elrendezés modellezése.

A TINA programot nagy mértékben jellemzi a konfigurálhatóság (CGA-, Hercules-, EGA-képernyő és kártyák használatát támogatja); egyszerű a menük és a Help funkciók használata. Az AutoCAD kimeneti állomány segítségével a tervezett áramkörök dokumentálására is lehetőség nyílik. Örömmel hallottuk az informatikai szak eredményeit bemutató szakmai napon, hogy a TINA több versenyen kitüntetést ért el, s legújabbban a Rair Kft. (1051 Bpest, Bajcsy-Zsilinszky út 12.; telefon: 118-1777. Referens: Koltai Mihály) gondozásába vette.

A másik, szinte teljesen hasonló célú programnál, Oláh András és K. Szabó Zoltán Tranz-Tran áramkör-szimulációs szoftveréről már írtunk (Szoftver '88/2. p. 11.), igaz, hogy mint a BME Híradástechnikai Elektronikai Intézet fejlesztési eredményéről. A programról most azt tudtuk meg, hogy a korábbi Commodore 64-es és PC-s változat után a fiatalok most létrehozták a Videoton VT 32-re írt verziót is.

Milyen a PC-Draft Plus 2?

Az Innova-CAD (Műszertechnika) által kínált szoftverek a felhasználói igényekhez alkalmazkodva folyamatosan fejlesztés alatt vannak; új kiegészítő modulokkal, felhasználóspecifikus makróprogrammodulokkal, szabványkatalógusokkal bővülnek. Ilyen a PC-Draft Plus 2 is, amelyben a menükezelést a könnyebb használhatóság érdekében átszerkesztették, új utasításokat vezettek be (például a párhuzamos kontúr automatikus előállítását). A geometriai elemek mozgásának beépítési lehetőségei bővültek. Újabb funkciókkal egészült ki a csoportkezelés. Olyan műveleteket vittek képernyőre, amelyek eddig csak a digitalizálón voltak megvalósíthatók (például a ponttávolság meghatározása). A kiegészítő modulok is átszerkesztésre kerül-

tek, illetve újjal bővültek. A perspektivikus ábrázomódul használatát könnyebbé tették. A tengelymretezésre külön modul szolgál. Átdolgozva a makróprogramtechnikát, a szövegszerkesztő funkciója bővült. Kommunikációs módja az IGES 4.0-val egészült ki. Gépészeti könyvtára a DIN-szabványt követi. Csapágycatalógusa az SKF-, s a FAG-szabványt tartalmazza; a kötőelemek, csavarok, anyák, alátétek stb. beépítési választéka gazdagabb. A 6.3 változatig a kézikönyv magyar nyelven lesz hozzáférhető. A teljes gépészeti programcsomag (az alapprogram + a variációs modul + a rajzadat-feldolgozási modul, a terület-, a súlypont-, az inercianyomaték-számító modul) ára 660 ezer forint.

Budapest—Cambridge

A hír a legjobbkor érkezett. A KFKI—MSZKI november 9-én nyílt napjának délelőttjén tudták meg az érintettek, hogy a CADCENTRE (Anglia) szoftverház CAD/CAM rendszereire már nem kell egyedi exportengedély. A VAX-kompatibilis gépeken futtatható programcsomagokat az MSZKI forgalmazza (lásd a Szoftver 89/11. számát).

A PDMS (Plant Design Management System) alkalmas bármely méretű gyár, erőmű, létesítmény tervezésére, háromdimenziós modellezésére, a tervezés szervezésére, a kiviteli munkák támogatására. Kifejezetten előnyös csőhálózatok tervezésére. A PEGS (Project Engineering Graphics System) intelligens adatbázis-kezelő, melynek szerves része a grafikus ábrázolás. Segíti a sematikus tervezést és támogatja a

komplex mérnöki információs rendszer kialakítását. A nagy létesítménytervező rendszerek mellett hagyományos CAD/CAM programokat is kínál a cambridge-i szoftverház.

A DIAD gépészeti tervezőrendszerrel, a GNC grafikus NC-programozórendszerrel és a C-PLAN számítógépes művelettervező-rendszerrel (megnumkálás, szerelés, ellenőrzés) lásd a Szoftver 89/11. számát.

A rendszerek referenciái között található a DuPont (USA), Brown Boven & Cie (NSZK), VOLVO BM (Svédország). Hazai alkalmazó a Paksi Atomerőmű, valamint a KFKI, ahol oktatóbázis is működik.

Többször is elhangzott a szakmai napon, hogy a KFKI-nak a felhasználók elébe kell mennie, nemcsak várni az érdeklődőket. Reméljük, e témában is történnek majd ilyen jellegű lépések, s így rövidesen számos referenciáról számolhatunk be olvasóinknak. (További információ: 155-3776.)

Választékváltás

Ebben a hónapban renhdagó vállalkozásba kezdünk. Legújabb szoftvertermékeikről kértünk tájékoztatást olyan ötven budapesti és harminc vidéki cégtől, amelyek táblázatunkban még nem, vagy már nagyon régen szerepeltek. A kapott válaszokból úgy feltételezzük, hogy a legutóbbi időben megcsappant a friss kínálat.

Köszöntjük táblázatunkban az *International House Budapest Számítástechnikai Stúdióját* (1443 Bp., Pf. 170; 155-5093); az *Intersoft Számítástechnikai Szolgáltató Kisszövetkezetet* (1537 Bp., Pf. 416; 115-

0012), amely az első hazai AS/400-as szoftverekkel jelentkezt a piacon; az *Optimum Szervezési, Számítástechnikai és Innovációs Kisszövetkezetet* (1364 Bp., Pf. 206; 149-6706, 149-5378), amely elsősorban a banki szoftverek széles skálájával tűnt fel; a *QWERTY Gmk-t* (1117 Bp., Orlyay utca 4.; 166-3098); a *VERTIKOR Kisszövetkezet IDENTIK Elektronikai Irodáját* (1143 Bp., Cserei utca 6.; 133-1315) és az *MTA-KFKI X Act Kft.-jét* (1121 Bp. Konkoly Thege M. út 29/33.; 169-9499/1243).

Szakterület	Felhasználási ajánlat	A program neve	Gyártó vagy forgalmazó	Hardver	Ár (E Ft) ÁFA nélkül
Adat-feldolgozás	Adatállomány-kezelő, feladatszerkesztő, nyilvántartó- és kalkulátorprogram	VÉNUSZ	STRUKTÚRA (112-7490)	XT/AT	98
Bank	Pénztárkezelési rendszer		Optimum (149-6706)	XT/AT/LAN	80
	Nyerménybetétkönyv-nyilvántartó rendszer		Optimum	XT/AT/LAN	80
	Gépkocsiadózati és előtakarékosági betéteket nyilvántartó rendszer		Optimum	XT/AT/LAN	80
	Betétkelzési rendszer		Optimum	XT/AT/LAN	80
	Átutalásbetét-kezelési rendszer		Optimum	XT/AT/LAN	80
	Biztosításkönyvelési és -nyilvántartási rendszer		Optimum	XT/AT/LAN	80
	Hitelkezelési rendszer		Optimum	XT/AT/LAN	80
	Csekkzámla- és bankszámlakezelő rendszer		Optimum	XT/AT/LAN	80
	Rövid és középlejárati hiteleket nyilvántartó rendszer		Optimum	XT/AT/LAN	80
	Takarékszövetkezetek tag- (részjegy-) nyilvántartási rendszere		Optimum	XT/AT/LAN	80
	Átutalási betétszámlák tételeinek feldolgozása	Átutalási rendszer	SZÁMSZÓV (166-5322)	XT/AT/LAN	/
	A Szerzői Jogvédő Hivatal által átutalt jogdíjak feldolgozása		SZÁMSZÓV	XT/AT/LAN	/
Bér- és munkaügy	Bérszámfejtési rendszer		Intersoft (115-0012)	AS/400	960
	Bérszámfejtési rendszer		Optimum	XT/AT/LAN	230 ¹
	Teljes körű társadalombiztosítási elszámolás	OTI	MINORG (32-13-598)	XT/AT	99
	Állományon kívüliek, másodállásúak, mellékfoglalkozásúak stb. bér- és adóelőleg-elszámolás	AKI	MINORG	XT/AT	55
	A munkabér és a személyi jövedelemadó elszámolása	MBÉR	MICROBAAB (96-18-670)	XT/AT/LAN	300 ¹
CAD	Technológiai műveletek tervezése, ábratérz-kivitelezés és az NC-technológia oktatása	NCsoft 14	Novasoft (169-5900)	XT/AT	150
Hálózatok	Számítógépek összekapcsolása telefonvonalon	UNIGATE	X Act Kft (169-9499)	XT/AT/VAX/ ESZR/TPA/Novell	80 ²

Szakterület	Felhasználási ajánlat	A program neve	Gyártó vagy forgalmazó	Hardver	Ár (E Ft) ÁFA nélkül
Idegenforgalom	Utazási irodák programrendszere	Bon Voyage	IHB	XT/AT	200 ¹
Iroda-automatizálás	Hatánidők nyilvántartása	NAPLÓZÓ	STRUKTÚRA	XT/AT	10
Kereskedelem	A kereskedelmi munka támogatása	Boltelszámolás	SZÁMORG	XT/AT/LAN	150
Könyvelés	Főkönyvi könyvelés		Intersoft	AS/400	700
	Anyag- és fogyóeszköz-könyvelés		Intersoft	AS/400	1500
	Pénzüntézetek főkönyvi könyvelési rendszere		Optimum	XT/AT/LAN/C64	80
	Takarékszövetkezetek és bankok főkönyvi könyvelése	GESZTOR	Optimum	XT/AT/LAN	340 ¹
	Főkönyvi kettős könyvelés	RFOK	MICRORAAB	XT/AT/LAN	200 ¹
Nyilvántartás	Online készletnyilvántartási és gazdálkodási rendszer	BKG KAR	Optimum	TPA 11/440	1 ¹
	Fogyóeszköz-nyilvántartás		SZÁMORG	XT/AT/LAN	100
	Az állatállomány nyilvántartása	Állatelszámolás	SZÁMORG	XT/AT/LAN	150
	Videokölcsonzók nyilvántartása		QWERTY (166-3098)	XT	80 ¹
	Munkaidő-nyilvántartás	MINOR	IDENTIK (133-1315)	XT/AT	79
	Munkaidő-nyilvántartás	DLC PC	IDENTIK	XT/AT	49
	Munkügyi nyilvántartó és statisztikai rendszer	MUM	MINORG	XT/AT	50
Oktatás	Állóeszközök analitikus nyilvántartása	RALL	MICRORAAB	XT/AT/LAN	200 ¹
	Gépjármű üzemfenntartás	RGÉP	MICRORAAB	XT/AT	180 ¹
	Munkaidő-nyilvántartás	MINOR	IDENTIK	XT/AT	79
	Munkaidő-nyilvántartás	DLC PC	IDENTIK	XT/AT	49
Pénzügy	Gépjármű üzemfenntartás	RGÉP	MICRORAAB	XT/AT	180 ¹
	Gazdálkodó és költségvetési szervezetek komplex pénzügyi levélenyisége	RFIN	MICRORAAB	XT/AT/LAN	400 ¹
Szállítás	Menetlevél-feldolgozás	RMEN	MICRORAAB	XT/AT	195 ¹
Számítás-technika	Keretrendszer AUTOCAD programcsomaghoz	AUTOCAD keretrendszer	STRUKTÚRA	XT/AT	128
Számlázás	Kereskedelmi vállalatok számlázása és raktárnyilvántartása		QWERTY	XT	100 ¹
Termelés-irányítás	Kis és közepes gyártó és szerelő vállalatok termelésirányítása	MIKROTIR	STRUKTÚRA	386-os AT MicroVAX II	3000
	Egyéni gyártást végző üzemek egészét átfogó termelésirányítási rendszer	MATYIKA	STRUKTÚRA	XT/AT	360
	Kis és nagy sorozatokat gyártó üzemek termelésirányítása	MATYO	STRUKTÚRA	XT/AT	360
	Vegyipari üzemek termelésirányítása	TIRSZIR	STRUKTÚRA	XT/AT	1500
Ügyvitel	Ingatlankezelő vállalatok ügyvitele	RDIJ	MICRORAAB	XT/AT	400 ¹

Megjegyzés:

1 – alapverzió

2 – 10 darab feletti telepítés esetén árengedmény

3 – 6 modulból áll

4 – irányár

/ – nincs adat

Sorosan egymás mellett

Az EcoSoft Számítástechnikai és Szolgáltató Kiszervező ENET elnevezésű sorosonali hálózatával maximálisan 9 db IBM-kompatibilis XT/AT személyi számítógépet lehet összekötni, függetlenül attól, hogy órajel-frekvenciájuk azonos-e. A gépek közötti kommunikációt RS-232 sorosonali kártya valósítja meg, amely alapvetően csak egy-egy gép közötti kapcsolatot biztosít, ezért három vagy több gép esetén a két szélső gépben egy-egy, a köztes gépekben két-két interfész-kártyát kell elhelyezni. Bár elvileg a sorba köthető gépek száma kilenc, mégis négynél több összekötése nem célszerű, mivel a hálózati működtetés műveleteinek közvetítése nagyon lelassítja a rendszert. Nagyobb távolság áthidalására így a jelerősítő kell beépíteni, amely mintegy 300-500 méterig hatékony. A hálózatot keresztül elérhető a *fellüzdött gépek* hajlékony- és merevlemez tára, RAM-ja és a nyomtatók, vagyis hálózati erőforrás alkalmazása nélkül érhető el a többi gép minden olyan erőforrása, amelyet tulajdonosuk osztott használatra felajánlott. Az elérhetőség feltétele, hogy az egység tulajdonosa felajánlja használatát, a használója pedig bejelente igényét az egységre. Az így létrejövő kapcsolatot közvetlenül az idegen gép teljesen úgy használható, mintha saját lenne.

A rendszerben bármely egység bármelyik gépről elérhető, s függetlenül attól, hogy a gépek közös adatállománya egy gépen van, a gépek külön is használhatóak. Minden gép rendelkezik saját, maximum 3 nyomtatója kezelésére menedzserprogrammal (spooler system). A szoftver teljesen DOS-kompatibilis, DOS 3.1-től felfelé. Ára gépenként 19 900 Ft (ÁFA nélkül), amely tartalmazza a dokumentációt és a garancia költségeit is. Referenciaként a Tungstam említhető, ahol üzemen belül négy gép összeköttetések 130 méteres távolságot hidalnak át úgy, hogy a vonal két végére egy-egy jelerősítőt telepítettek. Egy erősítő ára 3000 Ft.

Megvalósulóban a PC-s OSI!

Négy hálózatforgalmazó cég négy különböző standard PC NetBIOS hálózatát csatolták össze San Josében, az OSI TP-4 átviteli protokoll által, az első OSI (Open Systems Interconnection) bemutatón. Az együttesen működtetett három felhasználói rendszer az Ashton-Tate dBASE III., a Microsoft Excel és a Word volt. Az OSI átviteli protokoll, amely lehetővé teszi, hogy hálózati operációs rendszerek illeszkedjenek a GOSIP-on (hálózati szabványcsomag a kormányzati szervek részére) keresztül, 1990 augusztusában léptetik életbe.

Természetesen az OSI-átvitel nem jelenti a hálózati funkciók megváltozását, mert olyan közös átviteli protokoll ad, amely lehetővé teszi más hálózatokkal az együttműködést. Egyébként a hálózatközi munkát a Szerver Üzeneti Blokk protokollja és a NetBIOS használatára építették. A bemutató szervezői szerint az OSI

által összekapcsolt hálózatokon továbbra is átírás nélkül használhatóak a hálózatokon elterjedt szoftverek. Az OSI/NetBIOS-fejlesztést a TOP (Technical and Office Protocol) felhasználói csoport vezette. Sara Radicati, a 3Com gyártmányszerkezeti igazgatója szerint a cég 1990 első felére teszi az első OSI/NetBIOS-hálózatok szállítását, az AT&T 1990 első negyedére, az Ungermann—Bass csak 1991 második felére.

Népszerű a Btrieve

Bár azt mondjuk, a hálózati adatbázis-kezelés legkorábbi formája a SQL-alapú adatbázis-szolgáltató állomások (database serverek) alkalmazása, az immár több mint öt éves — tehát korábbi állománykezelési technológiát képviselő — Btrieve programcsomag a mai napig nem veszített népszerűségéből.

„Nem gondolom volna, hogy épp mostanában tovább szaporodnak a Btrieve alkalmazások — mondta Nancy Woodward, a Novell alelnöke és termékfejlesztési igazgatója. (A Btrieve eredetileg a Softcraft cég terméke volt, fejlesztőjét azonban később a Novell vásárolta. Így a szoftvert ma is a hálózati óriás szállítja). Felhasználói a Btrieve-nek általában két előnyét emelik ki: a gazdag és hatékony eszköztárat. Külön érdemes kiemelni az egyik első Btrieve-kiegészítőt, az Xtrieve nevű ablakos, menüvezérelt lekérdező és táblakészítő programot és az 1987-ben készült XQL társrendszers SQL csatlót. Itt jegyezzük meg: a Novell Netware SQL Server is a Btrieve-re épül, és az adatokat Btrieve-állományokban tárolja.

Sikerein felbuzdulva, a Novell továbbfejleszti a Btrieve-et. Kidolgozta a Xenix, valamint a DOS (pontosabban Desqview és PC-MOS) alatti változatot, s készült a Windows-alcso is.

Tud ön titkot tartani?

Az MS-DOS felhasználói mind ez ideig nem rendelkeztek olyan egyszerű adatvédelmi lehetőséggel, amellyel a felhasználóknak az adatokhoz és a programokhoz való hozzáférést szabályozni lehetett volna. Az eddig ismert titkosító programok használata nehézkes volt, hálózati alkalmazásuk nem volt megoldott. *Éitelt László, az EITSoft Számítástechnikai és Reklámszervező GmK közös képviselője azt igéri, hogy az EIT-SOFT 2.0-s változata az az adatvédelmi rendszer, amely a felhasználói programok számára transzparens, hierarchikus védelmet biztosít, valódi adatbázis-titkosítást és jelszóvédelmet ad, valamint helyi hálózatokhoz is használható.* Az új 2.0-s verzió a korábbihoz képest továbblépést jelent a kódolási módokban, a beépíthető saját külső kódolási eljárásokban, a programlopás megakadályozásában, a jelszócsere szabályozhatóságában, valamint a vírusok elleni védelemben, amellyel megakadályozható a fertőzés, a rosszindulatú vírusok rombolása és a rezidenssé válás. A programcsomag olcsónak éppen nem mondható, ára 76 ezer forint, a korábbi változat frissítése 8 ezer forint ÁFA nélkül.

Lényeg a háttér

Kifejezetten a magyar és a kelet-európai távközlési hálózatok sajátosságait figyelembe véve készült az X Act Mikrotechnológiai Kft. UNIGATE kommunikációs programcsomagja. A két almodulból (UNIPHONE, UNIGATE) álló rendszer Novell-hálózati és egyedülálló IBM XT/AT-kompatibilis, VAX, ESZR, TPA, IBM 360 és 370 stb. gépek tetszőleges kombinációja között, postai telefonvonalon keresztül létesít kapcsolatot. Az adatállományok mozgatása egyik helyről a másikra úgy történik, hogy közben a számítógép más feladatokat is végezhet. *Szűcs Pál* szoftverfejlesztő véleménye szerint ez az úgynevezett „háttér-működés” egyedülálló a nyugat-európai piacon. Ha például 100 kb-nyi adatot akarunk egy közepes minőségű telefonvonalon elküldeni, akkor ez körülbelül 10 percet vesz igénybe. *Nem kis időskiesés takarítható tehát meg a rendszerrel!* További fontos tulajdonság az automatikus híváskezdeményezés, kapcsolat-

felépítés és hívásfogadás. Ha IBM 360 és 370 típusú géppel kíván valaki kommunikálni, úgy semmiféle szoftver nem szükséges a nagygépes oldalán.

Seres Attila ügyvezető igazgató az árakról, referenciáhelekről adott felvilágosítást. Amennyiben tisznel kevesebb helyen kívánjuk telepíteni a rendszert, úgy a szoftver, a hathavi garancia, a telepítés és a felhasználói kézikönyv együttes költsége darabonként 80 ezer forint. Tíz és harminc hely között 60 ezer forintot, harminc fölött pedig 50 ezer forintot kell a felhasználónak fizetnie. A kiegészítő szolgáltatások (Novell-opció, RJE stb.) természetesen pluszköltséggel jelentkeznek. UNIGATE működik az ÉGSZI-nél, kipróbálták már a rendszert Győrben a Rábánál, s tárgyalások folynak egy nyugatnémet céggel.

Az X Act Kft.-t ez év januárjában alapította a KFKI, hét magánszemély és a svájci KFK SA/Ltd. A vegyes vállalat tervel között szerepel a 3 millió forintos alapítói felelőse, együtt a kereskedelmi tevékenység bővítése és a gyártás beindítása. (További információk: 169-9499/1243 m.)

Új CD-ROM-ok az OMIKK-ban

Novemberben az Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár bemutatta legújabb kompaktlemez adatbázisait. A CD-ROM-ok egyik csoportját azok a könyvtári adatbázisok alkotják, amelyek — ingyenes szolgáltatás formájában — nagy mértékben kibővítik a tájékoztató szolgálat kereteit és lehetőségeit. A lemezeken 6 bibliográfiai és 2 faktografikus adatbázis vált hozzáférhetővé.

A londoni Whitaker kiadó Bookbank adatbázisának több mint félmillió címadata a British Books in Print teljes könyvészeti anyaga mellett a kiadó adatállományát és az előzetes kiadói terveket is magába foglalja. A New York-i Bowker kiadó Books in Print Plus és Ulrich című kiadványát tartalmazó két CD-ROM-lemezen megtalálható valamennyi, a Bowker által katalogizált könyv, illetve folyóirat, sorozati kiadvány, évkönyv és konferenciainyag címe és ára. A Buchhändler Vereinigung GmbH úgynevezett VLB (Verzeichnis Lieferbarer Bücher) adatbankjából lekérdezhető az NSZK, Ausztria, Svájc és az NDK több mint 7700 kiadója által megjelentetett és az NSZK-ban kapható művekre vonatkozó minden információ. Különleges szolgáltatást nyújt az amerikai Grolier kiadó kompaktlemez, ami az Academic American Encyclopedia 21 kötetének teljes szövegét teszi hozzáférhetővé oly módon, hogy a tízezer oldalnyi szöveg szabadon lekérdezhető. Az egyik legnagyobb, CD-ROM-adatbázist forgalmazó amerikai cég, a SilverPlatter MEDLINE adatbázisa a biológia, az orvostudomány és az egészségügy kérdéseivel foglalkozó mintegy 550 szakirodalmi folyóirat cikkanyagáról nyújt — ketharmad részben referátummal kiegészített — tájékoztatást.

Az adatbázisok másik csoportjában szereplő két, tényadatokat közlő termék a vállalatok, illetve a kutatóintézetek körében számíthat komoly érdeklődésre. A *Wer liefert was?*, azaz *Ki mit gyárt?* adatbank az NSZK

gyártóiról és gyártmányairól közöl olyan céginformációkat, amelyek a hazai marketingmunkában igen széles körben felhasználhatók. A veszélyes vegyületek adatait tartalmazó, három adatbázis magába foglaló kompaktlemez, a CHEM-BANK információit ugyancsak sokan vehetik igénybe, különös tekintettel az egyre szigorodó egészség- és környezetvédelmi előírásokra. E két adatbázisból nyújtott szolgáltatásokért fizetni kell.

„Új CD-ROM-szolgáltatásaink szorosan kapcsolódnak ahhoz a törekvésünkhöz, hogy a könyvtár gyűjtőköreit, a külföldi szakirodalomhoz való hozzáférés lehetőségét tovább szélesítsük, s egyidejűleg az állománygyarapítás munkáját is megkönnyítsük” — mondotta Szántó Péter könyvtárgazgató. Véleménye szerint a CD-ROM könyvtári alkalmazása nemcsak időszzerű, de árának rohamos csökkenése mellett beszerzési költségeinek gyors szellemi és anyagi megtérülése messzemenően indokolja széles körű felhasználását.

Oracle szerszámok

Két új programozási eszközt jelentett be az amerikai Oracle cég, az SQL Forms 3.0 és az SQL Menu 5.0 verzióját. (SQL — System Query Language — rendszerlelkérdező nyelv, ANSI-szabvány az adatbáziskezelő programokhoz.) E programok fontos jellemzője, hogy segítségével hordozható felhasználói felületek készíthetők. Az Oracle lelkációs adatbáziskezelőjéhez készült új eszközökkel tervezett alkalmazások automatikusan támogatnak minden fontosabb felhasználói felületet, például az IBM Presentation Manager, a DecWindows, az Apple Macintosh felületét és az Open Software Foundation Motifját. Az így elkészült alkalmazói szoftverek használhatók karakter-, blokk- vagy

bitléképezési módban működő cérendszerekben egyaránt.

Ez az adaptációs képesség lehetővé teszi, hogy a fejlesztők magára az alkalmazásra összpontosítsanak, ahelyett, hogy állandóan újrírják programjaikat a különböző hardverkörnyezetek és szoftverfelületek miatt.

„Az alkalmazói program felületének függetlensége a végfelhasználónak is előny. A cégek az ár/teljesítmény arányának figyelembevételével választják ki a megfelelő hardvert csupán a szoftverkompatibilitás alapján” — állítja Sohaib Abbasi, az Oracle fejlesztési eszközökkel és grafikával foglalkozó csoportjának vezetője. Januárban szállítják az első, a DEC VAX/VMS-karaktermódot támogató Oracle Forms és Menu verziót. A további felületeket is támogató változatok 1990 második felében várhatók. Az SQL Forms és az SQL Menu használatához az Oracle 6.0 adatbázis-kezelője szükséges, az ár Amerikában 1500 dollártól 70 000 dollárig terjed a támogatott felületek és a rendszerkonfiguráció függvényében.

Oracle kontra dBASE IV

	Oracle	dBASE IV
Teljesen relációs adatbázis	igen	nem
Osztott adatbáziskezelés	adott	nem adott
Multi-user server	alkalmazható	nem alkalmazható
Hordozhatóság (miniről nagyszámítógépre)	lehetséges	nem lehetséges

Szomszédolás

Hazai felhasználók, gyártók, forgalmazók tájékozódását szeretnénk megkönnyíteni azzal, hogy időről időre elmondjuk: ki kicsoda, és éppen mit kínál az osztrák szoftverpiacon.

- A CAD/CAM/CAE szoftverek fejlesztője és forgalmazója, a *Rascal-Redac GmbH* (1090 Wien, Spittelauer Lände 3.; telefon: 43-222-344511) cég, amelynek legújabb, a mesterséges intelligencia elemeivel integrált tervezőrendszere a *Visula Plus*.
- AS/400 számítógépre kínál programcsomagokat az A. S. Software GmbH (1210 Wien, Jedeseer Strasse 1.; telefon: 43-222-387550). Az AS-Desk Manager 1.0 csoportos jobkezelő ára MWSI nélkül 4800 ATS.

Angol győzelem

Az *angliai Concentric Data System cég* azzal büszkélkedhet, hogy a világon elsőként lépett a nagyközönség elé olyan szövegszerkesztő programcsomaggal, amely az OS/2 Presentation Manager alatt fut. A *Describe* nevű szoftvert a cég azswali szöveg- és kiadványszerkesztőnek nevezi (word publisher), minthogy a termék egysíti a két terület tulajdonságait. Szolgáltatásai között természetesen megtalálhatók a formátumlapok, a grafikus állományok behozatala, a körlevél-összeállítás funkciók, a makrók, valamint a teljes WYSIWYG-környezet megteremtése. Angliai ára átszámítva 941 dollárnak felel meg.

Elsőprő főlény

Az Oracle továbbra is könnyedén megtarthatja eddigi főlényét még a régen várt dBASE IV 1.1-s változat felett is. Emeljünk ki néhányat azok közül a tulajdonságok közül, amelyek bizonyítják felsőbbrendűségét. Valódi relációs adatbázis-architektúrája PC-felhasználók számára is lehetővé teszi, hogy a hálózat osztott adatbázisaihoz hozzáférjenek. A program egyaránt futtatható mintegy 50 különböző PC-n, mini- és nagyszámítógépen. Az Oracle fejlesztőeszközeivel a felhasználások továbbfejleszthetők, s azok gyakorlatilag változtatás nélkül ültethetők át más alkalmazásokba. Továbbá még megoldást is kínál azoknak a dBASE-felhasználóknak, akik alkalmazásaikat tovább akarják fejleszteni, hiszen új terméke az Oracle Quicksilver segítségével, de csakis ennek segítségével nyílik lehetőség arra, hogy dBASE-alkalmazásokkal hozzáférjenek többfelhasználós adatbázis-szerverhez. Az Oracle használatával egyértelműen elérhető a PC-n vagy más gépen tárolt központi adatok, míg a dBASE alig kínál többet, mint egy alkalmazói eszköztárat a PC-khez. Hadd idézzük erre vonatkozólag a PC Magazin epés megjegyzését: „Ha ön megszállottja a relációs adatbázis-kezelő rendszereknek, akkor jobban teszi, ha távollartja magát a dBASE-tól, ettől a kvázi relációs adatbázis-kezelő rendszertől.”

CompuDrug Japánban

Közvetlen kapcsolatok kiépítése és a meglévő amerikai kereskedelmi negatívum csökkentése érdekében Tokióban japán-amerikai kereskedelmi bizottsági megbeszélési folyamatok a vegyipar, a gyógyszeripar és a biotechnológia jövőjéről. A bizottságban részt vett a CompuDrug USA texasi magyar érdekelttségű cég képviselője is. Feimerült, hogy Japán olyan gyógyszerhatóanyag-tervezési és géptechnológiai szoftvereket igényel Texasból, amelyek a CompuDrug USA specialitásai. Előzetesen megállapodtak: a texasi fél magyar fejlesztésű programcsomagokkal fog hozzájárulni a központi japán csúcstechnológiai fejlesztési projektekhez.

A CompuDrug USA 1988-ban alakult a CompuDrug és a washingtoni Kiser Research közös részvénysárságaként Texasban. Eddigi működése során főképpen nagy gyógyszergyáraknak és jelentősebb egyetemeknek adott el szoftvert, továbbá kormánymegrendeléseket teljesített. Vevőlistáján szerepel például a Harvard Egyetem vagy a Upjohn Gyógyszergyár, de maga az IBM is vásárolt szoftvert a CompuDrug USA-tól. A cég ez év februárjában stratégiai együttműködési szerződést kötött az IBM-mel, legutóbb pedig megállapodás született arról, hogy a CompuDrug USA (CompuDrug Műszaki Fejlesztő Kisszövetkezet, MFK) programtermékeit felveszi az IBM-nek a világ minden pontjáról elérhető belső használatú szoftverértékesítési adatbázisába.

A CompuDrug MFK három éve van jelen a japán pia-

con. A múlt hónapban *Darvas Ferenc*, a cég elnöke külföldi előadói körúton ismertette a kisszövetkezet termékeit, és eredményes tárgyalásokat folytatott a cég képviseleti hálózatának jelentős bővítéséről. Darvas szerint a felkeresett japán szoftverházak nagy fantáziát látnak a magyar termékek értékesítésében, ezért a CompuDrug tervezőit hálózatának kínálatbővítése érdekében szívesen lát további, a japán piacon értékesíthető magyar eredetű szoftvereket.

Bulletin Board

Számítógép, modem és egy telefonvonal szükséges az első hazai BBS-állomás eléréséhez. Az *amerikai mintára kialakított Budapest Bulletin Board System (BBS) november eleje óta érhető el, a nap 24 órájában hívható, mindenki számára nyilvános és ingyenes.* Információk kérhetők le és adhatók be, de lehetőség van név szerinti, zárt levélrendszerű szolgáltatásra is. Mindezt a Qwerty Műszer- és Számítástechnikai Gmk központi gépe és szoftvere biztosítja, a hívandó telefonszám: 118-7950. „A Budapest BBS-sel első célunk az, hogy a széles számítástechnikai szakmai réteg megismerje és használja ezt a szolgáltatást, és az idők folyamán egyre több információhoz jusson” — mondta *Gálfi István*, a Qwerty szakembere. „A fentiekben kívül lehetőség van arra is, hogy programok is kerüljenek az állomásra. A minél gazdagabb információkínálat érdekében együttműködőket keresünk. Tervünk, hogy igény esetén egyes vállalatoknak saját BBS-rendszereket építünk ki.”

A Qwerty október 1. óta bővítette tevékenységi körét. Míg korábban főként egyedi berendezéseket és programokat fejlesztettek, addig most IBM-kompatibilis számítógépeket, s így komplett rendszereket is szállítanak. Palettájukon a legegyszerűbb XT-konfigurációtól kezdve olyan 386-os AT-gép is szerepel, amelyen — *Gálfi István* tájékoztatása szerint — az úgynevezett *Landmark Speed Test* mérései alapján maximum 59 MHz-es üzemmód érhető el. A PC-eket egyébként *Sky Computer* részegységekből maga a gazdasági munkaközösség szereli össze. (További információ: 166-3098.)

PC Szaloncukor

Két karácsonyi ajándékkal, egy jogszabály-nyilvánartató és egy elektronikus titkárnó programcsomaggal rukkolt elő a PC Szalon IBM-kompatibilis XT/AT számítógépekhez. Az Igazságügyi Minisztérium Számítás-technikai és Alkalmazási Központja fejlesztette ki a kartotékrendszert, amely tartalmazza a jogszabály számát, kibocsátóját, típusát, kihirdetésének és hatályba lépésének időpontját, tartalmának rövid összefoglalását és közzétételének forrását. Nyilvánartásban szerepel az összes változás és a módosítókosz jellege. Az aktuális adatbázis ára ÁFA nélkül 35 ezer, havonkénti aktualizálása 2000 forint. Ha a programot megvettük, akkor már csak az szükséges, hogy a többkötetes Hatályos jogszabályok gyűjteménye mindig a kezünk ügyében legyen, ami a teljes információt

tartalmazza, valamint az sem elképzelhetetlen, hogy továbbra is rá leszünk utalva a jogások jóindulatára. A másik ajándék, egy „bigamista” elektronikus titkárnó, a Sybilla többfelhasználós programcsomag, amelyet iradautomatizálási célokra fejlesztettek ki. A „hölgy” teljes körű titkár tevékenységet fog össze, a telefonszám-nyilvántartástól az időbeosztás koordinálásáig. A rendszer hálózatban is működik, így ára a munkadílmások számától függően 20 ezer és 95 ezer forint között változik ÁFA nélkül.

Az AS/400 specialistája

A közeljövőben mintegy 10 hazai alkalmazónál helyeznek üzembe AS/400-as számítógépet. A gyorsan világsikert aratott mini- és közepkategóriás IBM-gépek várhatóan nálunk is befutnak. Ebből a szempontból érdekes a hír: éppen AS/400-asokká vállal szoftverfejlesztést az Intersoft Számítástechnikai Szolgáltató Kisszövetkezet (1537 Budapest, Pf. 416; telefon: 115-0012). *Eckhardt Péter* elnöktől megtudtuk, jelenleg 14 fő foglalkozik náluk ezzel a géptípussal, s ma már olyan tapasztaltaknak érzik magukat, hogy komplex vállalati modellezést, oktatást (Ausztriában, az eisenstadti oktatóközpontjukban) és különféle felhasználói rendszerek készítését végzik. Januártól az AS/400-asra alkalmazható alapszoftver jellegű termékek jogtisztá forgalmazását kezdik meg. Az Intersoft már most több kész programcsomagot kínál: így berszámítási, főkönyvi, anyag- és fogyóeszköz-könyvelési és áruforgalmi rendszert. Egyedi programfejlesztésnél 150 ezer forintot számítanak fel emberhónaponként. Az oktatás ára Eisenstadtnban résztvevőnként 2200 ATS/nap; beltőlődn — ha a felhasználó biztosít AS/400-as — 5000 forint/nap.

A diploma nem elég

Még csak körvonalazódik, de várhatóan januárra valószínűleg válik az AIESEC (Közgazdászhallgatók Nemzetközi Szövetsége) és a Magyar Gazdasági Kamara bábáskodásával a Diploma Számítógépes Munkatársközzvetítő Kft. Azt persze navítás lenne gondolni, hogy januártól megszűnik a friss- és a kevésbé friss diplomás közgazdászok elhelyezkedési gondja, valamint az e területen tapasztalható munkanélküliség. Mindenesetre az induláskor a mintegy 50 vállalat és két-háromezer hallgató paramétereit tároló adatbázis, ígérteük szerint, a „legoptimálisabb” párosítással igyekszik ezen a gondon enyhíteni. Az adatbázist, amely egy 286-os AT-n fut, 20 Mbájtt merevlemezben tárolják, s a jó állásért kilincselő delikvensek mintegy egy napos várakozás után kapják meg annak a három cégnek a nevét, amelyet a gép a számukra, mint legjobbakat, kiadott. A többi már nem a gépen múlik. Ha kölcsönös szimpátia esetén létrejön a megállapodás a felek között, akkor 25 ezer forint úti a kft. markát. Ezt az összeget a vállalatok fizetik ki, hallgatóknak a szolgáltatás ingyenes. A közvetítési díjból az MGK-tagok 20 százaléka, az AIESEC pártolótagjai 30 százalék kedvezményt kapnak.

Az SZKI Recognita Rt. elkészítette a Recognita Plus PC-s karakterfelismerő program felhasználók által definiálható karakteropcióját. Így módon lehetőség van azon magyar ékezetes betűk felismerésére is, amelyeknek a Recognita által használt szabványos kódkezelőben nem volt kódjuk (például az ő, ú betűk esetében). A Recognita Plus csomag tartalmazza a két, jelenleg felhasználószámban tönk változatos: a CWI és az IBM CP 852 kódkezelést.

ELPROgram A vilámmosság, a mérés- és szabványzástechnika területének számítógéppel segített tervező- és fejlesztőprogramja, az InnoVA-CAD (122-1623) által forgalmazott ELPRO. Segítségével elvégezhető a kébelbekerítés-tervezés, -ellenőrzés és kábeltervezési folyamat, de alkalmas utóalkalulációs számításokra, áraborgyék készítésére is. A paramétereitükkel dolgozó ELPRO futtatásához IBM AT (+ társ-procессzor) szükséges. Modulszerűen visszárhozható, ára 5-800 ezerértől 2,5 millió forintig terjed. Funkciót DEMO mutatja be.

UNIX International Változás a UNIX International hálózatján, hogy a norvég Steinar Hoistadot nevezték ki a csoportosulás európai felelősének. Az AT&T UNIX System V felhasználóknak, eladónak és támogatónak társulásként ismert UNIX International új székhelyét Parsippany-ban (New Jersey), európai központj iródiáját pedig Brüsszelben nyitotta meg. Nemrégiben 25 új taggal bővült a UNIX International, a így már 100 üzlettel, forgalmazóval rendelkező vállalat.

Ki a két GEM? Októberi számunkban Kit ki képviseli? címen közöttünk információt a külföldi szoftvergyártók termékeinek hazai forgalmazásáról. A SZKI Computer Média felhívta a figyelmünket arra, hogy ideközben módosult két Digital Research-termeke forgalmazói jogviszonya. Ezek szerint: a GEM Desktop és a GEM Draw Plus szoftver kizárólagos magyarországi disztribútorra a Computer Média, kiskereskedelmi terjesztője pedig a Novotrade.

Ha lenne Oracle V.6... Várhatóan a közeljövőben Magyarországon is megjelenik a világ első nagy teljesítményű hardverrel (környezélfüggetlen), valódi relációs adatbázis-kezelője, az amerikai Oracle. Az SZKI által szervezett bemutatót a 600 (!) érdeklődő megtudhatta, hogy több mint 100 országban található dealer, a világszerte 1500 konzultációs iroda segíti az Oracle alkalmazását. A legújabb, V.6 változatról néhány adat: sokkal gyorsabb, mint az IBM DBL-je, folytonos működésmódot biztosít (online backup/restart-funkció CPU- vagy lemezhiba esetén), több központi egységben az osztott és a párhuzamos feldolgozást támogatja.

FTC a bankokban Az KFKI angliai székhelyű, Finance Technology Consultants (FTC) nevű vegyes vállalata az ir Kindle cég Bankmaster banki szoftverének hivatalos magyarországi terjesztője. Az FTC a bankautomatizálási tanácsadón kívül bankoknál alkalmazható számítástechnikai eszközöket is állít, mégpedig forintért, állítólag a nyugati árszint negyedéért! A Bankmaster első alkalmazója a Mezőbank, amely hűztől-ökös hálózatot épít ki, s először a számtavezetés korszerűsítésében használja föl a Kindle cég termékét. A Magyar Hitelbank (MHB) és a Budapest Bank (BB) is megvette a rendszert, de — mint tuduk — csak részfeladatokra kívánják felhasználni. Bakos István (Mezőbank) szerint a Bankmaster lipikusan kis és közepes méretű bankok korszerű informatikai rendszere. Horváth Katalin (MHB) az adatfelvitelen kívül a nyugati-tól eltérő számlarendet említtette, mint a nyugati rendszerekkel való banki-elektronizálás egyik fő problémáját.

Mamutprogram Több mint száz számítógépre (TPA-kra, PC-kre) kiterjedő információrendszer-fejlesztési munkálatok folynak KFKI—Bechtel (USA) együttműködésben. A Paksi Atomerőműben felhasználandó szoftver méreteire jellemző, hogy több mint 500 ezer utáslőssort tartalmaz.

A Microsoft stratégiája Új programnyelv-fejlesztési stratégiát dolgozott ki a Microsoft, ami a következő három évben jelentős mértékben módosíthatja előzetesen beharangozott tervét. A fejlesztési stratégia érinti területet: integrált grafikus felhasználói környezet-tervezők, hibakeresők, forráskód-ellenőrző rendszerek, prototípus-előállítók; szakproffok programozókat (működési környezet: Presentation Manager; célok: OS/2, Windows, DOS; alkalmazások: grafikus üzemmód, szöveges üzemmód); tárgyorientált programozói (OOP) segédprogramokhoz: nyelvek, tárgykönyvtárak.

Vérátömlesztés November közepén az amerikai Software Products International bejelentette, hogy interstó néven létrejön a szoftverekkel foglalkozó első olyan vegyes vállalat, egy amerikai cég és a Szovjet Tudományos Akadémia közreműködésével, amelynek az lesz a feladata, hogy PC-s programok orosz fordításával lehetőleg életet és orosz személyi számítógépek hódítják a világba. Elsőként az Open Access II és az Open Access II Network kereskedelmi programcsomagokhoz férhetnek hozzá oroszul is felhasználók, amelyeket további termékek követnek majd.

Ami késik, nem múlik Jól informált forrásokból megértesítették azt az állást, hogy az IBM 1990 januárjára halasztotta RT jelű, UNIX alapú rendszere új generációjának a bejelentését. A hír követően azonnal megindult a találkozások a szoftverfejlesztők között, akik a késedelem okát az új UNIX alapú AIX operációs rendszer körüli gondoknak tulajdonították.

SZOFTVER

A COMPUTERWORLD INFORMATIKA KFT. TÁJÉKOZTATÓJA

Kiadja
a Computerworld Informatika Kft.
1072 Budapest, Rákóczi út 18.
Levél cím: 1536 Budapest, Pf.: 386.
Telefon: 177-917

Feljós kiadó: Futász Dezso
Feljós szerkesztő: Kovács Attila
Szerkesztők: Fejes Kálmán
Mallás Judit
Sulis Imre

Fordító: Ódor Gabriella
Olvasószerkesztő: Budai Tamás
Tervezőszerkesztő: Saánsz Szuk Judit
Szerkesztőfélig titkár: Mártek Istvánné

© 1989. Computerworld Informatika Kft.

Nyomás: Révai Szolgáltató, Budapest

Megjelenik évente tizenkétszer,
csak előfizetőknek.

Híreinket a legmegbízhatóbb
forrásokból merítjük és ellenőrzük,
a költés gondosságunk ellenére
árvett téves értesüléseink
felelősséget nem vállalunk.

A Computerworld Informatika Kft.
lapjával — a Computerworld-Számítás-
technikával és
a Mikrovilággal — valamint tájékoztatóival
— a Quick-kei, a CompuTREND-del,
a SZOFTVER-rel, az Editop-pal és
a Joint Venture-rel a világ legnagyobb
számítás-technikai kiadóház,
az IDG Communications céghez
kapcsolódik, amely
harcminál több országban
közel száz folyóiratot jelent meg.
Legfontosabb kiadványai:
Egyesült Államok — Computerworld,
InfoWorld, PC World, MacWorld, Run;
Franciaország — Le Monde Informatique;
Japán — Computerworld Japan;
Kínai Népköztársaság — China
Computerworld;
Nagy-Britannia — PC Business World;
Német Szövetségi Köztársaság — Run,
Computerwoche, PC Woche, PC Welt,
Olaszország — Computerworld Italia.

IDG
COMMUNICATIONS

HU ISSN 0238-0439